

Brněnské nemocnice se zapojily do kampaně Čas je mozek

Jihomoravský kraj se pyšní hustě protkanou sítí center specializovaných na léčbu cévní mozkové příhody neboli lidově mrtvice. Pacienti je tak mohou přežít bez vážnějších následků. Až tři čtvrtiny z nich však podcení příznaky zákeřného onemocnění a do nemocnice přijedou pozdě. Odborníci z Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně (FNUSA) spolu s kolegy z FN Brno Bohunice se proto rozhodli při příležitosti Dne prevence cévní mozkové příhody zapojit do celostátní kampaně Čas je mozek, která veřejnost učí, jak základní projevy mrtvice rozpoznat.

Podobně jako u jiných akutních onemocnění, je i záchrana pacienta s cévní mozkovou příhodou především bojem o čas. Systémovou trombolýzu, kterou provádí neurolog, může pacient dostat maximálně do čtyř a půl hodiny od vzniku prvních příznaků. „Mechanická trombektomie nám pak umožní léčit i pacienty do 6 hodin. Vůbec nejlepších výsledků ale dosahujeme, pokud je léčba zahájena do 90 minut,“ vysvětluje MUDr. René Jura, vedoucí Iktové jednotky FN Brno, jak důležitou roli hraje to, zda se člověku s mrtvicí dostane odborné péče včas. Jestliže pacient dorazí do nemocnice po šestihodinovém limitu, není v silách lékařů, aby aktivně ovlivnili průběh jeho léčby. Rozsáhlé odumření mozkových buněk si následně vybírá krutou daň. Pro dotyčného to znamená následky do konce života, často dokonce i smrt.

Mozková příhoda se přitom neohlašuje jedním typickým příznakem, jako je tomu například u infarktu myokardu, kdy lze původ potíží velmi snadno rozpoznat. Postižení nemusí nutně cítit bolest, projevy mozkového infarktu se pak odvíjejí od toho, kterou část mozku nemoc zasáhla. Nejčastěji je však její náhlý příchod doprovázen poruchou řeči a schopnosti dotyčného porozumět okolí. Člověku rovněž ochabne obličej, nemůže se usmát nebo vycenit zuby, má na jedné straně pokleslý koutek. Stejně tak může dojít k náhlému ochrnutí jedné končetiny nebo celé poloviny těla. Pokud se objeví byť jen jeden takový příznak, je nutné okamžitě přivolat záchrannou službu, která nemocného přepraví do nejbližšího centra specializovaného na léčbu cévní mozkové příhody. Identifikovat základní projevy mrtvice a v případě jejich výskytu správně zareagovat učí veřejnost kampaň Čas je mozek, do které se zapojily obě brněnské fakultní nemocnice.

Akreditovaných středisek pro léčbu cévní mozkové příhody je v Jihomoravském kraji hned šest. Stejně vysoký počet má pouze Moravskoslezský kraj a Praha. Komplexní cerebrovaskulární centra FN u sv. Anny a FN Brno navíc patří k jedenácti pracovištím v ČR s nejvyšším stupněm specializace na cévní mozkovou příhodu. Jen za rok 2014 s touto diagnózou v obou centrech hospitalizovali více než patnáct stovek osob. Pacienti zde podstupují nejsložitější zákroky, které vyžadují speciální vybavení a vysokou odbornost lékařů. Ve svatoanenské nemocnici se používá i nejnovější metoda léčby mozkového infarktu, tzv. mechanická trombektomie. Těchto zákroků bylo za rok 2015 v Komplexním cerebrovaskulárním centru FN u sv. Anny a FN Brno provedeno celkem 52.

„Do postižené mozkové tepny je pacientovi přes cévní přístup v třísele zaveden mikrokateetr. Jakmile prorazí krevní sraženinu, rozvine se košíček, pomocí kterého je možné sraženinu zachytit a vytáhnout z těla ven. Tento zákrok provádí intervenční radiolog,“ popisuje vedoucí výzkumného programu FNUSA-ICRC Stroke (anglicky cévní mozková příhoda) a šéf Komplexního cerebrovaskulárního centra FNUSA doc. MUDr. Robert Mikulík, Ph.D. V kombinaci se systémovou trombolýzou, tedy podáním léku k rozpuštění krevní sraženiny, představuje mechanická trombektomie tu nejefektivnější dostupnou léčbu ischemické mozkové mrtvice. „Vzhledem k vynikajícímu klinickému efektu této metody, který byl potvrzen i nejnovějšími odbornými studii, je naší snahou počet zákroků dále navyšovat. V loňském roce jsme jich provedli téměř dvojnásobně více než v roce 2014,“ doplňuje docent Mikulík. ■